

Ishaja vauk dan

Tudi ob sedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Priznane številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Ljubi. Kranj, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Na iz naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, u. Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. — oglasom 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osemnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolnjenega naročnine se upravnica ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista „Edinost“ plačila se ne sprejemajo in rokopolji se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

UREDNIŠTVO: Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). — Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lasni: konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcij lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzjavne vesti.)

Boji okolo Liaojanga.

TOKIO 2. (Reuterjev biro). General Kuropatkin je koncentriral pri Liaojangu vse čete, ki so bile na razpologo ter se v zadnjih treh dneh silno trdovratno branil proti napadom japonske armade. Maršal Ojama je poslal svojo združeno armado proti ruskim četam, ki so bile utaborjene v močnih pozicijah ter so se hrabro branile. Japoncem se je končno posrečilo pregnati rusko levo krilo. Na desnem krilu niso zamogli dolgo časa vpeti, ker so Rusi odbili vse napade.

LONDON 2. Reuterjev biro poroča iz Tokija: Japonsko levo krilo je prišlo danes v petek ob svitu potiskati Russe proti reki Taitsi. Desno krilo je prišlo boj blizu Heijintai. Japonske zgube od ponedeljka do danes znašajo 10.000 mož. Neki ruski parnik, ki je odstranjeval mine, je bil v sredo razdejan.

TOKIO 2. (Reuterjev biro). Včeraj zjutraj je levo japonsko krilo z uspehom napadlo višine Hsialitum zapadno od gore Šašan ter je predrlo ruske črte. Verjetno je, da se je valed tega umaknil ruski center in tudi desno krilo. Tukaj sodijo, da je imel Kuropatkin pri napadih na Liaojang znatne izgube. Kuroki je zgrabil od 24. do 28. avgusta 2255 mož.

LONDON 2. Reuterjev biro je prejel od 1. t. m. ob 9. uri 27 min. zvečer iz Mukdena sledečo brzjavko: Železniški promet v Liaojang je pretrgan. — Pota so neprehodna.

TOKIO 2. (Reuterjev biro). Rusi so se včeraj zjutraj pričeli umikati na desnem krilu in v centru na svoje pozicije. Ko so hoteli prekorati reko Taitsi, je nastal med njimi velik nered. Japonci so se polastili več ruskih topov, s katerimi so obstreljavali potem kolodvor v Liaojangu. (?)

TOKIO 2. Po včeraj došlih poročilih o bojih od dne 31. avgusta se uradno priobčjuje sledeče: Armade so od 27. avgusta nadaljevale svoje prodiranje proti Liaojangu. Dne 28. avg. zjutraj so desno krilo in srednje kolone prve armade zasedle pozicijo 9 milj vznočno in južno-vznočno od Liaojanga na levem bregu reke Taitsi. Dne 29. avg. so prodirale armade na cesti od Haičenga proti Liaojangu. V zvezi z levim krilom prve armade so zavzele pozicijo nasproti ruski obrambni črti, ki sega od vzroka na zapad. Dne 31. so se ves dan vršili ljuti boji. Bitka je trajala še popoldne. Sovražnik je imel 12 do 13 divizij.

LONDON 2. V Tokijo so došle sinoči

pozno iz glavnega japonskega stana brzjavke, ki poročajo, da ni do onega hipa nobena stranka dosegla katkega pozitivnega uspeha.

BEROLIN 2. »Tageblatt« so sporočili iz Petrograda: Velikanska bitka, strašen krvavi boj je prišel okolo Liaojanga. Prerano je govoriti že sedaj o izidu bitke, akoravno so že drugi dan velike bitke Rusi dosegli očitno nekoliko uspehov, vzeli Japoncem nad 40 topov ter vjeli dva japonska bataljona. General Kuropatkin je osebnost vodil bitko.

Japonci so dne 30. avgusta, na rojstni dan mikadov, napadli ruske pozicije z vso silo. Marali niso za nikake izgube. Na vznočni fronti so petkrat naskočili ruske čete, ki so vsakokrat sijajno odbili s bajoneti Japonce. Grozen je bil boj med obema topništvi, ker je na obeh straneh streljalo nad 1000 topov. Ruski vojaki so se borili kakor levi ter šli na sovražnika z navdušenjem in »hura« klici; za to so pa tudi njih izgube precej velike, izlasti pri topništvu, kjer je na pr. prva baterija devete divizije zgubila skoraj vse častnike.

Na južni fronti sta se vršila dva energična japonska napada, ki sta bila krvavo odbita. Tukaj je zajel general Samsom omenjena japonska bataljona.

Dne 31. avgusta je prišla bitka ob 3. uri zjutraj. Ob 10. uri predpoludne je bilo streljanje tako silno, da se je zdelo, da se zemlja trese. Glavni boj se je vršil na južni fronti; deveta sibirska divizija strelcev je morala prestopiti najsilnejši ogenj. Zgubila je veliko močstva, toda provzročila je med japonskimi kolonami nered. Bilo je več slučajev, da so Japonci streljali na lastne kolone. Rusi se drže izvrstno, ker so prepričani, da je konec umikanju ter da pridejo zopet prodirati.

Iz Mukdena prihajajo vsake pol ure vlaki z živili in topovi. Ruska krila so zavarovana pred obkoljenjem od strani Japoncev. Kuropatkin hoče na vsek način izboljšati boj. Več ruskih vojniških dopisnikov je težko razjejenih. Dopisnik »Novoje Vremja« je bil za svojo hrabrost odlikovan.

PARIZ 2. Specialni dopisnik »Tampsa« v ruskem glavnem stanu v Liaojangu je brzjavil o bojih od dne 30. in 31. avgusta sledeče: Dne 30. avgusta, ob 5. uri zjutraj je prišlo na jugu in jugovstoku od Liaojanga grozno streljanje s topovi. Ruski baterije stoji na eni črti v pelukrogu med gorovjem in dolino. Ob 6. uri je japonska pehota pričela prodirati ter streljati na Russe, ki so za močnimi utrdobami. Ob 11. uri je streljanje pehote ponehalo. Japonci so združili vse svoje sile proti jugu in jugovstoku. Desno rusko krilo se naslanja ob železniško progo; na levo

je hrib visok 300 metrov, kjer je ugodno mesto za opazovanje; od tam sem tudi jaz opazoval bitko na strani generala Stackelberga.

Rusi so zavarovani v okopih ter streljejo na Japonce 400 metrov na daleč, ki prodirajo po polju ter neprestano spopolnujejo svoje bojne črte. Eka divizija obkoljuje desno krilo. Ob 4. uri je šel v boj del ruske rezerve; pričelo je grozno streljanje s topovi. Mnogo šrapnelov je prišlo na hrib, general Stackelberg bi bil kmalo ubit valed eksplozije neke granate. Ruske mitraljeze in dolga vrata strelcev ob železnici so streljali še v temni noči na Japonce. Na zapadu gori neka vas. Nekega ruskega dopisnika je prodrla krogla.

Dne 31. avgusta zjutraj so Japonci zopet napadli rusko krilo desno od železnice; pri tem napadu so sodelovale dve japonski diviziji. Ob 6. uri zjutraj je prišlo silno streljanje s topovi na jugu. Ob 10. uri je skoraj ponehalo streljanje na jugu. Na tej strani je bil japonski napad odbit.

Port Artur.

TOKIO 2. (Reuterjev biro). Ljudstvo meni sedaj, da pade Port Artur koncem septembra.

Japonska torpedovka v Šangaju.

ŠANGAJ 2. (Reuterjev biro). Japonska torpedovka je včeraj predpoludne dospela semkaj, najbrž po depeši za brodovje.

Iz Čifu. Ruski brezžični brzjav.

LONDON 2. »Reuterjev biro« poroča iz Čifu: Poročilo, da so bile odstranjene pri Čifu ruske naprave za brezžični brzjav, se potrjuje. V noči od srede na četrtek je bilo zopet slišati silno streljanje iz Port Arturja.

Sir Robert Hart je ukazal, da zamore parnik »Independent« svobodno zapustiti pristanišče. Blizu Čifa je bilo videti eno japonsko križarko in dve uničevalki torpedov.

Japonci zavzeli Liaojang?

LONDON 2. Reuterjev biro je prejel iz Tokija od 1. t. m. ob 5. uri pop. sledečo brzjavko: Tukaj se govori, da so baje danes Japonci zavzeli Liaojang. Potrdila te vesti še ni.

KOLONJA 2. »Kōa. Zeitung« so včeraj iz Tokija brzjavno potrdili, da so dne 1. t. m. Japonci zavzeli Liaojang.

Liaojang še v ruskih rokah.

TOKIO 2. Zvečer. (Reuterjev biro) General Oku je prisilil desno rusko krilo in centrum, da sta zapustila svoje pozicije, valed česar je rusko levo krilo v nevarnosti, vendar je isto močno dovolj, da Japonce odbije. Izid boja na vznočni črti, kjer je napadel Kuroki ruske čete, je neznan. Uradna poro-

čila ne omenjajo ničesar, da bi bili Japonci zasedli Liaojang. V Liaojangu razsaja p. zar.

TOKIO 2. (Reuterjev biro.) Načelnik štaba japonskega centra pred Liaojangom je brzjavil, da centrum napreduje, da bi zamogel priti z levim krilom v enako črto.

Osrbovanje Port Arturja.

TOKIO 2. (Reuterjev biro.) Admiral Honsoja je sporočil, da so japonske križarke pri Šansantavu v zadnjih dneh zaplenile 26 kitajskih džunk, ki so hotele spraviti v Port Artur živila.

Brzjavne vesti.

Minister Koerber v Galleiji.

TARNOPOL 2. Ministerski predsednik Koerber je došel semkaj po noči. Na postaji so ga pozdravili načelniki oblastnij. Danes si je minister ogledal okrajno glavarstvo, okrožno sodišče ter je sprejel razne deputacije. Po zajutruku pri členu gospodske zbornice Fedorowicu, odpotoval je ministerski predsednik v Koryzince.

Turška eskadra.

CARIGRAD 2. Povodom obletnice zasedenja prestola po sedanjem sultanu je dospela včeraj semkaj turška eskadra, obstoječa iz 5 nedavno v inozemstvu zgrajenih ladij, ki so bile dosedaj usidrane pred otokom Mitilene.

Trgovinska pogajanja med Avstro-ogrsko in Italijo.

MILAN 2. Minister državnega zaklada Luzzatti je izjavil nasproti uredniku turinske »Gazzetta del Popolo« svojo popolno zadovoljnost o trgovinskih pogajanjih z Avstrijo ter dostavil da v kratkem podpiše neki kompromis.

RIM 2. Agencija Stefani poroča iz Valombrose, da so avstrijski odposlanci za trgovinska pogajanja priredili na čast italijanskim odposlancem obed, na katerem je bilo izmenjanih več napitnic, v katerih se je izlasti povdarjala prijateljska zveza med obema državama in se izrazila nada, da bi trgovsko-politična pogodba, ki se ima v kratkem skleniti, utrdila ne le gospodarske, ampak tudi politične odnose obeh držav.

Angleži v Tibetu.

SIMLA 2. (Reuterjev biro) Angleško tibetansko odposlansvo zapusti Lhaso baje dne 15. t. m.

Angleški kralj.

MARIJINI VARI 2. Angleški kralj Edvard je po dovršanem zdravljenju odpotoval preko Frankobroda in Kolonje na Angleško.

Novi bolgarski diplomatski agent.

BEROLIN 2. »Rechts Anzeiger« poroča: Novo imenovani bolgarski diplomatski agent

— Ali ni to bolje, nego da vam odnesemo pohištvo?

— Ali jaz nimam najmanjše volje za to! — jih je prepričeval don Juan.

— O za to so ne bojte, volja pride že sama ob sebi — je rekel Abraham Smaragd; star, neoženjen človek, — to je samo pol človeka, ker se le mož in žena je popoln človek. Pa kaj še le, ko dobite otroke, to bo radost; takrat se le spoznate, kaj znači to: biti vesel in radovoljen. Pomislite; mala hčerka vam prvokrat iz zibelki podaja mali ročici! Kaj še, ko pokliče: ata! Da, kadar izgovori to besedico ata, to je potem radost, ki se ne da opisati. Jaz sem siromak Žid, ali, ako ne bi imel otrok, za koga bi potem po ves dan trgoval in tekal od jutra do večera!

— Morda ste nam našli že tudi m'ado? — se je umešal Vasika, ki je neprestano čistil oblako.

— A katera je to? — je vprašal Valerijan, to me zanima.

— E, torej lepo! V Zborovi je neka mlada gospa — je začel Krakovec.

— Bogata, ah, bogata! — je vzdihnil Sonenglanc.

(Pride še.)

PODLISTEK.

2

Ženitev Valerijana Kohanskega.

Spisal Sacher-Masoch. — Prevel J. S.

I.

— Kaj hočete?

— Došli smo, da vam voščimo dober dan — je spregovoril oni suhi dolgin, ki se je imenoval Krakovec.

— Naj Bog blagoslovi vašo blagorodnost! je rekel drugi.

— Prišli smo, da vprašamo za zdravje — je pristavil mladi gizdavec.

— A zakaj lažete, — jih je pretrgal Vasika — vi hočete denarja!

— A kje je to, ki ne bi hotel denarja? — se je posmejal gizdavec.

— Gospod Vasika sinoči ni spal dobro, kakor se dozdeva meni? — je izustil Sonenglanc, znani oderuh.

— Govorite, kaj hočete? — je ponovil Valerijan.

— Kuj mi hočemo? A kako bi mi smeli kaj hoteti? Mi samo najponižneje prosimo...

— Kaj? Jaz nimam denarja.

Židje so vzdihali globokeje nego nobenkrat.

— Ako nam ravno ne morete vrniti glavnice...

— Glavnice! — se je nasmejal Valerijan od arca. — Kje imam glavnice? Kaj mislite vi, kdo sem jaz?

— Mi vas smatramo za poštenega človeka, gospodar — je začel oni s korenoma na obrazu — in ako lažem, naj nisem Abraham Smaragd!

— Tako mislim tudi jaz — je odvrnil Valerijan.

— Ako bi vaša blagorodnost izvolila plačati nam, četudi samo obresti... — se je začel prilizovati najmlajši oderuh.

— Obresti! dragi moj Weinreb, prej dobiš glavnico! — se je rogal Vasika.

— Mi umremo od lakote.

— Od lakote! — se je nadalje rogal Vasika in privzdignil jeden rokav Židova suknje, — kar se zime tiče, gospodar Weinreb, tega naj vas ne bo strah. A čemu vam je bila ta suknja?

— Gospodar, mi smo se nadejali obresti, ali sedaj ne moremo več čakati. Žal nam je, ali časi so slabi.

— Slabi časi, slabi — je pristavil Valerijan — sato ravno ne morem plačati ni obresti, ni glavnice. Prav dobro vam je

zasno, v kakem stanju se nahaja moje poselstvo; zadolženo je do poslednjega novčica. Ako hočem živeti, se moram vnovič zadolžiti. Pa kaj namerujete sedaj? Hočete li me tožiti na sodišču?

— Vsemožni Bog! Vas da tožimo! Kaj vam še ne pade na pamet! — so vskliknili upniki hkrati.

— E, torej vzemite moje pohištvo.

— Vi se šalite, gospodar — je spregovoril Sonenglanc polgoma — kdo bi mogel kaj takega?! Ali smo se le dogovorili, da dalje ne čakamo, ker je način, kako se da vse dovesti v red...

— Je način?...

— Da. Preplačani bodo vsi upniki, a tudi vašemu gospodarstvu ostane dober del — je nastavlil Weinreb.

— Kakšen čudež naj bi bil to? Saj ste znoreli!

— Navesti vam bi mogel na primer nekega gotovega vlastelina, katerega so tudi njegovi upniki izvlekli iz kaše — in to le z bogato ženitvijo.

— Kaj ste namenili, da me oženite?

— Nas hočete oženiti? — se je nasmejal Vasika, kakor tudi njegov gospodar, dokler mu niso od smeha udarile solze v oči.

v Berolinu, generalmajor Nikiforov je izročil večer svoje poverilno pismo državnemu tajniku urada za zunanje stvari.

Iz Hrvatske.

Zagreb, 31. avgusta 1904.

Sužaj Kreivojev razburja se vedno sicer mirno meščanstvo ojaško. Svojemu opravičenemu srdcu so dali odduška v soboto na večer. Zbrala se je bila velika množica meščanstva, ne na čelu rodoljubno akademsko dijaštvo, in je demonstrirala po ojaških ulicah. Pred stanovanjem Kreivojevem so orili vsiklik: »Doli izdajca!« in drugo slično. Pobili so mu vsa okna in hišo so zamazali s tinto. Neurečeno pa se je nekje skrili. In dobro je storil, ker sicer bi bilo gorje njegovim plečam. Spreved je krenil dalje in je priredil velike ovacije »Narodni Obrani«, ki je neusmiljeno ožgotala Kreivojev čin. Zatem se je demonstriralo pred trgovinsko-obrtno komoro, proti nje predsedniku Laubnerju in tajniku Plavšiču, ki sta velika mačjarona in ki se klanjate, kakor sem že pisal enkrat, vsakemu madjarskemu ministru. Ta trgovska zbornica je na kraljev rojstni dan izobesila madjarsko zastavo, četudi so njeni glavarji svedeno obečali na neki seji, da ne bodo več razobežali madjarskih zastav. — Nadalje se je demonstriralo tudi pred finančnim ravnateljstvom. Čuti je bilo vsiklikov za finančijelno samo stalnost. Demonstrirali so slednjič tudi proti finančnemu ravnatelju, Madjaru Gladu. Množica se je razšla, ali po mestu so vsi noč stražarji redarji in orožniki. Radi tega Kreivojevega slučaja je prišel tudi v Ojsek finančni svetovalec Macsivansky iz Zagreba, ki ima preiskati vso stvar. Da vidimo, bo-li postopal po pravici z izrodom Kreivojem, ki je toli globoko užalil ves hrvatski narod! Kajti do danes ni temu gospodu niti las padel z glave.

V Djakovem se je vršila v nedeljo dne 28. t. m. skupščina na povabila po § 2. Predsedoval je starina odvetnik Šabarč. Govorili so magr. Capelič, biskupov tajnik, zatem semeljaški župnik Pavič in viši gozdar Nanićin. Na tej skupščini se je najodločeneje protestovalo proti Kreivojevemu atentatu na hrvatsko zastavo. Skupščina je zahtevala, da se meščanstvu dade zaduščenje, Kreivoj da se kaznuje, a vsaka družba neja bojkotira! Resolucije, vsprejete na skupščini se predlože hrvatskemu odboru.

V Virju je bila te dni volitev županijskih skupščinarjev. Ker je tam narod dobro poučen o razmerah, dovolj prosvetljen in svobodnomiseln, izvoljenih je bilo 7 kmetov opozicionalecev za županijske skupščinarje, kar je vsakako jako važno za hrvatsko narodno stvar.

V acboto se je sešla v mali saborski dvorani na poziv bana anketa, ki naj se posvetoje, kako bi se prišlo v okoliš pomanjkanju krme. Bila so zastopana gospodarstva in pridobitna društva; in le škoda je, da je na anketi vladal preveč tisti okoreli aristokratski duh. Najbolje se je zavzela »Hrvatska poljedelska banka« in so bili nje »umestni predlogi vsprejeti ob vseobčem zadovoljstvu. Sicer pa ta anketa ni povsem odgovorila cilju, radi katerega je bila sklicana, na čemer je bilo krivo smešno vedenje aristokratskih udeležnikov.

Te dni se je zopet dogodil čuden slučaj in sicer v Mitrovici. Hrvatski rodoljubi so hoteli obdržati ustanovno sejo »Hrvatskega Sokola«. Sestanek je bil sklican za peto uro popoldne v školski dvorani. Ali ko so povabljeni došli, niso mogli notri, ker so bila vrata zaklenjena. To je zopet tako en »hec«, ki si ga je bil dovolil gospod župan Ciro pl. Milekić, madjarski poslanec. Muž je že poznan na daleč po takih in sličnih »becih« in radi tega je tudi zelo obsovažen v Mitrovici. Nadejamo se, da rodoljubi mitroviški preboste tudi ta »hec«, pak si ognujejo svojega »Sokola«, v katerem si bodo jačili telo, bistrili um — v strmoglavljenje in zrušenje raznih Milekićev.

Dne 5. februvarja bo slavil naš dični vladika Strossmayer svoj 90. rojstni dan. V Ojseku se je zasnova odbor, sestoji iz najuglednejih meščanov, ki bo nabiral prispevke, da povodom 90. rojstnega dne obdarijo sirolasnega vladiko z zlato kolajno. To hoče storiti Ojsek, kjer se je Strossmayer rodil, da tako počasti svojega slavnega sinu. Sgurno je, da ta namera najde odziva v vseh krogih ojaških.

Sedaj so prešli tudi pasji dnevi, pak ne

trpimo več od vročine. Pojutranjim prično šle, pak se nam Zagreb očivi zopet od dijaštva. Prične nam tudi gledališče, da nas malo raztrese od dnevnih skrbi. In tako nam zopet prihaja jesen pred vrata, a za njo pride zima, pred katero se strašimo že danes, ker od povsodi prihajajo glasovi, da bo to črna gladna zima. Ne daj Bog, da se ti glasovi uresničijo, kajti, kaj nam potem počne siromašni narod?!

Madjarske novine polnijo svoja predala s članki v slavo vojaških koncesij, ki so jih Madjari te dni dobili. Vse oblasti bodo morale dopisovati v madjarskem jeziku, izvzemši seveda Hrvatsko in Slavonijo. A tem ne smemo misliti, da dobimo mi Hrvatje slične koncesije kakor Madjari, ampak gotovo je, da ostane pri nas kakor je bilo doselej: dopisovanje z vojniškimi oblastmi ostane — nemško. To je sad tistega obečanega dela naših slavnih delegatov v Pešti, ki so nas vedno uveravali, da mi dobimo iste koncesije, ki jih dobe Madjari.

Milan.

Rusko-japonska vojna.

TRST, dne 2. septembra 1904.

Naši sloverski mladodušneži so gotovo danes zopet enkrat žalostni in potrti do dna svojih duš! Čitali so v japonskih listih, da so Japonci vzeli Ljaojang in da so obkolili Ruse in jim odrezali pot proti Mukdenu. Nu, za zanesljivost teh dveh vesti, je znatno dejstvo, da je jedna prišla iz prošulega Šangaja, drugo pa je prinesel neki berlinski list iz Tokija — iz neznanega vira. Sicer pa lahko podamo čitateljem eklatanten izglede, kako si današnje vesti nasprotujejo. Obe gornji vesti sti od prvega septembra. Neka druga Reuterjeva vest, tuji iz Tokija datirana pa pravi: Sinoči, to je prvega pozno po noči je prišla iz glavnega tabora japonskega vest, ki pravi, da do istega hpa ni nobena stranka dosegla nikakega pozitivnega vspeha!! Kakor rečeno: ta vest bi bila došla v Tokijo dne 1. pozno po noči in vsakako pozneje, nego oni dve gori omenjeni. Ali ni čudno to, ako prejšnje vesti govore o vzetju Ljaojanga, došim pozneja vest pravi, da tuji Japonci niso dosegli nikakega pozitivnega vspeha!

Mo si položaj predstavljamo tako-le:

Če se je Kuropatkin odločil trdovratno braniti Ljaojang, so ga mogli Japonci zavzeti le po strašnem, krvavem boju in o tam boju bi morale govoriti današnje vesti in izlasi bi morala govoriti tudi kaka ofcijelna vest, bodi iz Petrograde, bodi iz Tokija! O kakem takem boju ravno danes ni nikakega poročila. In če so Japonci res vzeli Ljaojang in zajeli Kuropatkina: kaj se je zgodilo z rusko vojsko? Dvojno je možno: ali se je udala, ali pa je zapričela ljut boj za svoje osvobodjenje. Nu, zopet je ni niti besedice ni o enem ni o drugem.

Možno pa je, da Kuropatkin ne misli biti pri Ljaojangu velike odločilne bitke, da je bil torej vsem tem bojem na ruski strani le namen, da maskirajo gibanje ruske glavne vojske proti Mukdenu, kjer so že koncentrirane velike mase vojaštva. V tem slučaju pa je Kuropatkin zopet dosegel, kar je hotel. Mi ačemo biti proroki in nočemo ugibati, ni kaj se zgodi jutri, ni v prihodnji uri: ali za sedaj ne verujemo v vesti omenjene začetkoma, ne verujemo, da so Japonci že vzeli Ljaojang, in ne verujemo, da bi bili obkolili Kuropatkinovo vojsko. Počakati hočemo nadaljnjih vesti.

Najnoveji govor dra. Koerberja.

Prijatelj in sovražnik mora priznati: dr. Koerber je dober govornik. A njegovi govori niso le lepo zgrajeni, da lepo frazo pridružuje lepi frazi, ampak te lepe fraze izražajo čisto tudi lepe misli, lepe nauke in lepe sentence. Kdo n. pr. ne bi pritrdil dru. Koerberju, ko nam je na slavnostnem obedu v Lvovu govoril, kako potrebno je, da državnii uradniki znajo deželne jezike in kako da bi bilo mnoge pridobljeno za mir v državi, ako bi mogli vsi uradniki občeati s prebivalstvom v njega živi besedi?! Da, o da, veliko bi bilo pridobljeno, ako bi bilo tako, ako bi naša birokracija umela svojo visoko nalogo, ako bi se velika večina te birokracije, poslujoča v jezikovno mešanih krajih, ne držala v sedanjii ustavni Avstriji tistih tradicij, na katerih je slonela prejšnja nekonstitucionelna Avstrija. To so tiste tradicije, po katerih je sleherni birokrat smatral za svojo prvo dolžnost, da je bil strupeno sov-

ražen vsakemu narodnemu delu med Slovani!

No, in kako hoče dr. Koerber spraviti lepe teorije v soglasje s prakso, ki se izvaja še danes, to je z dejstvom, da se med Slovence izlasi v obmejnih pokrajinah pošiljajo uradniki, povsem tuji prebivalstvu, ker ne poznavaoči ne jezika ne naravi naroda?! Ta praksa velja tudi danes in do dejstvo je ob enem v odgovor na Koerberjev vsiklik, izrečen nekako indignirano, češ, da sedanja vlada ima to zavest, da se ni krivično dotaknila nobene narodnosti, živčes v Avstriji!

Gospod Koerber ima sploh svoje posebne, čudne nazore o tem, kdaj in kako se kako narodnosti dela krivica! Najprej meni, da ne dela nobeni narodnosti krivice, v isti sapi pa prisega svedeno, da ne bo dovoljeval nobenih narodnih koncesij, ako se dotične narodnosti niso poprej sporazumele. Isti gospod Koerber torej, ki ne dela nikomur nobene krivice, prisega, da bo varoval sedanje posetno stanje, ki pomenja najgoropadnejšo, vnebovričečo krivico za vse nemške narodnosti! Krivica se ne dela le s pozitivnimi čini, ampak tudi z negacijo, s pasivnostjo! Krivičnejš ni le oni, ki dela krivico, ampak tudi oni, ki ne odpravlja krivice, da si bi jih mogel in da si bi bila to njegova sveta dolžnost.

Dr. Koerber je tudi apostrofiral Čehe in Slovence, naj le primerjajo, koliko imajo sedaj in koliko so imeli tedaj, ko Avstrija še ni imela ustave! No, ta je pa klasična! Je že res, da to Čehi in Slovenci danes na drugični stopinji, nego so bili nekdanj, n. pr. v srednjem veku. Ali svojega postopanja nasproti vladam ne morejo in nočejo uravnavati na podlagi paralele med svojo sedanostjo in minulostjo, marveč gledajo, kaj sedanost daja njim in kaj drugim! In tu vidijo kričečo krivico, ki se jim godi. Ravno zato, ker imamo ustavo, na katero se dr. Koerber toli ponosno sklicuje, zahtevamo, da se nam da, kar nam ta ustava jamči: da se ta ustava tudi za nas izvede popolnoma in do skrajnih konsekvenc.

Drobne politične vesti.

Nova trgovinska pogodba med Avstro Ogrsko in Italijo. Iz Rima poročajo: Nova trgovinska pogodba med Italijo in Avstro Ogrsko, ki se lahko amatra za sklenjeno, stopi v moč, ko se sklepejo trgovinske pogodbe med Avstro Ogrsko in Nemčijo ter Švico. Radi tega se provizorna pogodba podaljša za nekoliko mesecev. Vse pogodbe se sklenijo za 10 let. V zadnjih dneh so bile poravnane v Valombrozi še zadnje težave glede živinske pašne in ribarstva v Adrijskem morju.

Pogoditi se je še glede vprašanja o carini na vino in odposlanci se nadejajo, da pride tudi glede te točke do sporazumljenja. Italija bo baje smela v letu od meseca septembra do srede oktobra uvoziti v Avstrijo določeno množino belega vina po znižani carini (16 do 18 krcn.) Ta množina ne sme presegati 200.000 hektolitrov na leto. Te podrobnosti niso seveda še potrjene, utegnejo biti pa deloma renišne. OI druge strani pa meni list »Giornale d'Italia«, da so glede vinske carine navetale nove težave in da se misli na podaljšanje obstoječega provizorija. To poročilo pa je neosnovano. Razprave bodo gotovo dovršene najdlje v dveh tednih.

Utrditev Veroni. — Italijansko vojno ministerstvo je popolnoma nepriznalo sklenilo popraviti stare utrde v Veroni. Pred nekoliko dnevi je ravnateljstvo ženja izročilo mestnim stavbenim mojstvom važna dela. Gre se za obnovljenje starih utrd, ki jih je gradila že Avstrija, in ki leže na desnem obrežju reke Adije začenši od forta Patrone, potem one, ki leže na levem bregu in na višinah, ki gospodujejo nad mestom. Fort, ki se ima o takoj popraviti, so: St. Lucia, Donatone, Garfalo, Sta. Caterina, St. Leonardo, St. Matteo in St. Felice. Pozneje zgradijo še nove forte ob levem bregu reke Adije. Skupni stroški za vsa ta dela so prioračunjeni na 6 milijonov lir.

Madjarski napis na pomorski akademiji. Poveljnišvo pomorske akademije na reki je dobilo brzojavno naročilo z Dunaja, da takoj postavi na akademiji madjarski napis.

Aspiracije Krete. Glasom nekega poročila došlega iz Carigrada, so neka tere velesile po svojih diplomatskih zastopnikih ukazale izjaviti toliko v Atenah kolikor tudi princu Jurju, nadkomisarju na Kreti, da ni sedaj radi važnih političnih ozirav abso-

lutno misliti na to, da bi se otok Kreta spoji z grškim kraljestvom. V merodajnih krogih upajo, da bo ta opomin imel ugodne posledice.

Lavalški škof Geay. Iz Pariza poročajo, da je francoska vlada lavalškemu škofu ustavila plačo. »Figaro« javlja, da pričakujejo v vatikanskih krogih, da bo dijonski škof Le Nordez sledil izgledu škofa Geaya ter da tudi odstopi nemudoma.

Domače vesti.

Imenovanje v finančni stroki. Finančni tajnik Alojzij Goljevšček in dr. Maksimilijan Visconti sta imenovana finančnima svetovalecema za območje finančnega ravnateljstva v Trstu.

Predsedstvo tega ravnateljstva je imenovalo: kontrolnega asistenta v solnem uradu Alojzija de Cega asistentom v solnem uradu in višega respecijenta finančne straže Josipa Novaka in Blaža Kosa kontrolnim asistentom v solnem uradu, oziroma carinarskim prejemnikom v XI plačilnem razredu.

Umrl je v četrtku v Ljubljani trgovec in hišni posestnik Fran Jakopč v 83. letu starosti. Njegova trgovina z zeljem je svetovno znana.

Odlikovan Slovenec v Ameriki. Eden izmed največih denarnih zavodov vse Amerike je National City Bank of New-York (narodna mestna banka v New Yorku). To podjetje je pred nedavno razpisalo velike nagrade za onega uradnika, ki bi jej mogel predložiti in svetovati najbolj praktičen način, da bi se delovanje banke še bolj povzdignilo. Prijavilo se je 350 tekmecev, a tretje priznanje in nagrado je dobil uradnik imenovan bankar Lav. Friedrich, doma iz Središča na Spodnjem Štajerskem.

Svojo borbo proti škofoma Naglu in Flappu opravičuje voloski »Narodni list« vnovič v daljšem članku, ki ga zaključuje: »Italijanski uzor-svedeci ki so v svoj čas podgrizli življenje našemu Dobri in našemu Šterku, pak ni radi tega nikogar zbolela glava in ni radi tega nikogar odnesel paklenšček. Nenda ne odnese tudi nas.

Nu, zakaj ne! V »Mruc« čitamo, da neki učitelj v Pibarku čita otrokom v šoli — nemško-načionalne časopise. »Mruc« vsikla D leč smo že prišli! M pa pravimo: nu, zakaj ne?! Če so že v naši ljubi Avstriji povzdignili nemško-načionalni program v neko d živno dogmo, potem je le dosledno, da je tudi šola nemško-načionalno orodje! Posebno pa bi bilo jako najvno, ako bi kdo pričakoval, da dobi kak ukor oni, ki sužij tej dogmi!

Tujinec — gospod na naši zemlji! (Dopis z Goranjskega). Za leta zaporedoma obiskujem našo divno Goranjsko. Kako tudi ne?! Kje pa imaš krasnejših krajev nego so tukaj?! Ali ne pravi celo ptujec, potujoči po tem delu domovine naše: »Ta kraj je kraj naravnih čudesov in krasot!«

Mej krasote kranjske dežele spadajo gotovo v prvi vrsti »Belopeška jezera«. Ako te je pot zanesla do njih, kar ne moreš se ganiti od njih! Kakor omamljen zreš v te prozorne vodene globine. In ta divna okolica. — Mangart ti stoji ponosno, kakor bi hotel reči: ta krasota pripada meni, a jaz sem Vaš, slovenski orjak, kriščen po vaših pradedih!

Na slovenski zemlji leže ta naravna čudeza, a čegava so, čegava last je ti biser? Prus, od tam gori iz velike Nemčije je že nekaj časa tega lastnik te naravne lepote! — On je, ki tam zapoveduje in razobeša — ne v čast deželnemu odboru kranjskemu — samo nemške tablice, s katerimi naznanja, seveda le nemškimi izetnikom in potnikom, da za sedaj še dovojuje prehod do jezer. — Torej ta Prus nam na naš zemlji še lahko zabrani pristop k našim divnim Belopeškim jezerom?!

Ob jezerih so izključno v nemškem jeziku vsa navodila, ki jih je postavilo »nemško planinsko društvo«. — O slovenskem planinskem društvu ni tukaj ne duha ne sluha. Morda li, German-lastnik, ne dopušča slovenskih nadpisov?! Sploh: vse, vse na teh jezerih je v germanskih rokah. Kje so tukaj one agilne voditeljne kapacitete naroda slovenskega in posebej dežele Kranjske, da bi posegle vmes?! Bi se pustil li še kateri narod na svetu, ki ima le količkaj samoravesti tako žaliti na svoji zemlji?!

Na kolodvoru v Ratečah postavil je nemčur Stüeckl, hotelier v Belipeči, veliko tablo, s katero priporoča na bobneč način, seveda zopet le v nemškem jeziku, svojo postrežbo. Poleg kolodvora stoječi slovenski hotel »Mangart« se kaj tacega ne bi upal v

Prejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je godno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Trstu.

Rezervni fond 29.217.694.46 K Izplačane odškodnine: 78.324.623.17 K

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsekozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premičnine požarnim škodam po najnižjih cenah. Škoda cejuje takoj in nanašajočunje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdati podpore v narodne in obcnokoristne namene.

Utemeljeno 1899. **Prvi zagrebački** Pod državnim nadzorom.

VOJAŠKO-PRIPRAVNI ZAVOD

Škola i internat: Berislavićeva ulica 12, I. kat.

Ovaj prokušani zavod za naobrazbu **jednogodišnjih dobrovoljaca-aspirantah** otvara 1. rujna t. g. 6-mjesečni

zimski glavni tečaj.

Tom institucijom, koja je za mladež od osobite vriednoti, mogu mladići, koji ma s kog razloga svoje nauke dovršili nisu, bez obzira na predznanje i zanimanje ne samo steći **pravo jednogodišnjih dobrovoljaca**, nego si i u građanskom staležu osigurati društveni položaj, kao što i polučiti častnički čin.

Dosadanji sjajni uspjesi savjestne obuke pružaju svakomu najsigurnije jamstvo te ravnateljstvu nije od potrebe dalnje naglašivanje, kako temeljito nastoji naobraziti povjerene mu djake.

U internatu zavođa podpuna obskrba za vojničko strogo uredjenje i zapt.

Poblize upute, kao što i program sa imenikom učenika, koji su izpit položili, daje na zahtjev besplatno

Ravnateljstvo zavoda u Zagrebu,
Berislavićeva ulica br. 12, I. kat.

Upis danomice. Doba: 16-20 godina.

Zaloga obuvala in čevljarski mojster

Josip Stantič

zalagatelj e. kr. redarstvene straže, e. kr. glavnega carinskoga urada in skladišča, e. kr. priv. lloyd. orož, e. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.

TRST. - Ulica Rosario št. 2. - TRST

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke.

Prodaja najboljše voščilo (biks) = **Fredin**

Cene nizke Postrežba točna.

Ustanovljeno leta 18

Priznано najboljšę

Oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

prva tovarna oljnatih barv, barveža, laka in steklarskega kleja.
Zaloga slikarskih in plesarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki se dobę brezplačno.

Trgovina z manufakturnim blagom

Barriera veechia 11. - **ANTON SANZIN** - Barriera veechia 11.

Bogata zaloga perila, anovij za ženske, perkala, cafirja, satena in batiste v zjamčenih barvah ter novih narisih na izbero.

Srajce bele ali barvane za moške, velik izbor zapestnikov in kravat.

Modrci in drobnarije ter izdelki za delavce.

Vse po jako ugodnih cenah.

Najlepša večerna zabava
je prisostvovati
koncertu v ljudskem vrtu

V tej vročini!!

ni tako lahko ugasiti si žejo. Mej tam ko pivo in vino še bolj ugreje, zadostuje ena česša

L U I S A N E

da se ohladite. Z ozrom na nje žudov to dober okus in ker je vrlo dobra za ugasiti žjo, se bode v obča razširila.

Glavni zastop za Trst in Primorsko ima tvrdka
Tržaška pekarna za kavo R. Tscherru & Comp.
v Trstu, ulica Romagna št. 22.

Prve in jedi e želodčne kapljice

sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka). Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. Te kapljice vredijo redno prebavljenje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepje pokvarjeni želodec, storę, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). — Te kapljice tudi storę, da človek raji ję.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. — Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v

Lekarna Cristofolletti v Gorici.

Ang. Martelanc

Skladišče ulica Chiozza 8

Med iz zahodne Indije popolnoma pristen in čiščen . . kg. po K 1.20

Sir planinski, polnomasten, jako okusen . . . kg. po K 1.60

Perutnina (kokoši, race itd.) lastne kuroreje v Barkovljah, po velikosti, komad od 1 krone naprej.

Za pristnost svojega blaga prevzamem popolno garancijo.

Zaloga

izvožno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)

Pive

v sodččkih in v boteljkah, kakor tudi

Kvasa

iz tovarne **Bratov Reininghaus**
Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshübler

vedno sveže kisle vode
po zmernih cenah
pri

ANTONU DEJAK junior
TRST

Via degli Artisti št. 17

Fotografični atelijer

pri sv. Jakobu, ul. del Rivo 42

vabi cenj. botrice in botre za blagohoten obisk, zagotavlja dobro delo in nizke cene. Izvršuje tudi slike skupin, razglede, fotografije na porcelanu za spomenike itd. Poročanja od gl. 2.50.

Opomba: Ateljė nima nikakega poročnega pooblaščenja za sprejemanje naročb.

Sprejemem

kmeta (kolona)

poročenega brez otrok, s plačo K 60.— na mesec in 1 poličem mleka vsak dan. Stanovanje prosto.

Andrej Štolfa,
Trst, ulica Giulani 34.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla Città di Trieste“

tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 40

nasproti gledališču „GOLDONI“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navednih snovij.

VELIKI IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce
kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.
Avtorizovana krojačnica.

Brivnica

z vsem higijeničnim komfortom urejena, v velikem industrijalnem kraju, brez vsake konkurence, na glavni progi južne železnice Trst-Dunaj, cenim stanovanjem, blizu vseh e. kr. uradov in farne cerkve, se prodaja pod ugodnimi pogoji. Pojasnila in ponudbe sprejema Jos. Konr. Miletić, brivec Vrhnika (Kranjsko.)

Zlatar

Dragotin Vekjet

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso št. 47. — TRST.

Priporoča svojo na novo otvorjeno prodajalnico zlatanine, srebrnine in žepnih ur.

Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.

Kupuje staro zlato in srebro.

Cene zmerne.

„Za trgovce“.

Najlepši prostor za trgovine v Celju, štacuna v hiši posojilnice na oglu rotovške in graške ulice, v katerih se ves promet v Celju koncentruje, se oddaja v najem z 1. novembrom 1904.

Natančnejši pogoji se izvedo pri ravnateljstvu »Posojilnice v Celju«.

V Rojanu se prodaja pod ugodnimi plačili, njeni pogoji nova hiša s 2 sobama in kuhinjama, vrtno in vošnjakom. Naslov prve up. sva Edicotti

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z neomejenim jamstvom.

v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., II. nadst.
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega še tudi na član društva in se obrestujejo po 4½%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in seer na menjce po 6% in na vkupizbe po 5½%

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dupol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hranilnih vlog leta 1902. Kron 1.479.000
Poštno-hran. račun št. 837.15.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Podružnica v Celovcu.
Kupuje in prodaja

vsa vrste rent, zastavnih pizena, priporiet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu šrebanju.

Polno vplačani akcijski kapital **K 1.000.000**

Zamenjava in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčnje zapale
kapone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Rekompt in inkasno menio.

Daje predujme na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni
izgubi

Doroga naročila.

Podružnica v Spiljetu

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.